

משיחת דוד

עמיחי שהם

שמואל לא נרגע מהמעמד שבו נאלץ לבשר לשאול: "קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום, ונתנה לרעך הטוב ממך" (ט"ו, כח). שמואל אהב את שאול, וכמה קשה הייתה לו קריעת המלכות ממנו. הדבר רמוז בפסוק האחרון של פרק ט"ו: "ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו, כי התאבל שמואל אל שאול, וה' ניחם כי המליך את שאול על ישראל". שמואל מתאבל על שאול, ואילו הקב"ה מתנחם על כך שהמליך אותו.

ואכן, בתחילת פרק טז קורא ה' אל שמואל: "ויאמר ה' אל שמואל, עד מתי אתה מתאבל אל שאול, ואני מאסתיו ממלוך על ישראל". למרות שעברו הימים וחלפו שבועות, שמואל עדיין מתאבל על גדיעת מלכותו של שאול, ולעומתו ה' מאס במלכותו. למרות זעמו הגדול על שאול שלא המתין לו ושלא קיים את דבר ה', נותרה בשמואל אהבה והערכה רבה למלך והמצביא גבה הקומה הנחבא אל הכלים, אשר לכד את המלוכה על ישראל.

דמותו התמירה של שאול נותרת בראשו של שמואל עוד בבואו למשוח למלך את אחד מבני ישי, כמצוותו של הקב"ה עליו. שמואל מבחין באליאב, הבן הבכור גבה הקומה, ואומר: "אך נגד ה' משיחו!". מסתבר, כי שמואל ראה באליאב את בן דמותו של שאול, אשר "יגבה מכל העם משכמו ומעלה". אך ה' מבין את העובר בלבו של שמואל ומתקן אותו מייד: "אל תבט אל מראהו ואל גובה קומתו כי מאסתיהו, כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעיניו וה' יראה ללבב". לכאורה, מה עשה אליאב שה' מאס בו? ייתכן שדברים אלו אינם מתייחסים לאליאב, שאכן לא עשה דבר, אלא לבן דמותו - שאליו משווה שמואל את המלך המיועד - לשאול. ה' מאס בשאול, ומעתה מבקש לבחור את המלך על פי לבבו, ולא על פי מראהו החיצוני.

אף אחד לא האמין שדווקא הבן הקטן רועה הצאן יהיה הנבחר. אך דווקא אותו בן "אדמוני עם יפה עיניים וטוב רואי", עלם החמודות המנגן בכינור, נבחר להימשח למלך. אמנם בטקס המשיחה שמואל יוצק על ראש דוד מן השמן ואינו מנשק אותו (בניגוד למעשיו במשיחת שאול), אולם דוד נמשח למלך על ישראל.

כמו שאול, אף דוד נמשח תחילה בטקס סודי הקשור להקרבת קרבן, אך קיים שוני מהותי בין משיחת שניהם: שמואל משח את שאול בפך שמן (י', א), ואילו דוד נמשח בקרן (ט"ז, יג). ואכן, חז"ל ראו בהבדל זה רמז לעתיד לבוא: "שאל ויהוא נמשחו מן הפך מפני שמלכותן עתידה לישבר, דוד ושלמה נמשחו מן הקרן מפני שמלכותן מלכות עולמים". הפך, מסתבר, מסמל את התוצר האנושי שסופו להישבר, ואילו הקרן מסמלת את הטבעיות הפשוטה (כמו הזעקה הטבעית לקב"ה בראש השנה ובמוצאי יום הכיפורים) - פשיטותו של דוד שיזכה להקים את בית המלוכה הנצחי.